

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2022. február 22.*

„Előzetes döntéshozatal – Környezet – 2001/42/EK irányelv – Bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálata – A 2. cikk a) pontja – A »tervek és programok« fogalma – A 3. cikk (2) bekezdésének a) pontja – Bizonyos ágazatok terén készült, a 2011/92 irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének kereteit meghatározó jogi aktusok – A 3. cikk (4) bekezdése – A projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének kereteit meghatározó jogi aktusok – Helyi hatóság által elfogadott tájvédelmi rendelet”

A C-300/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság, Németország) a Bírósághoz 2020. július 7-én érkezett, 2020. május 4-i határozatával terjesztett elő

a **Bund Naturschutz in Bayern eV**

és

a **Landkreis Rosenheim**

között,

a **Landesanwaltschaft Bayern,**

a **Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, L. Bay Larsen elnökhelyettes, A. Arabadjiev, A. Prechal, K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan, S. Rodin, I. Jarukaitis és J. Passer (előadó) tanácselnökök, M. Ilešič, F. Biltgen, P. G. Xuereb, N. Piçarra és L. S. Rossi bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: D. Dittert egységvezető,

* Az eljárás nyelve: német.

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2021. június 7-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Bund Naturschutz in Bayern eV képviselőjében F. Heß Rechtsanwältin,
- a Landkreis Rosenheim képviselőjében Q. Zallinger, meghatalmazotti minőségben,
- a Landesanwaltschaft Bayern képviselőjében M. Egner, J. Vogel és M. Höfler, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviselőjében kezdetben: J. Möller, D. Klebs és S. Heimerl, később: J. Möller és D. Klebs, meghatalmazotti minőségben,
- a cseh kormány képviselőjében M. Smolek, J. Vlácil és L. Dvořáková, meghatalmazotti minőségben,
- Írország képviselőjében M. Browne, J. Quaney, M. Lane és A. Joyce, meghatalmazotti minőségben, segítők: S. Kingston SC és A. Carroll BL,
- az Európai Bizottság képviselőjében C. Hermes és M. Noll-Ehlers, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2021. szeptember 16-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2001. június 27-i 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 197., 30. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 157. o.) 3. cikke (2) bekezdése a) pontjának és (4) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Bund Naturschutz in Bayern eV (a továbbiakban: Bund Naturschutz) és a Landkreis Rosenheim (Rosenheim járás, Németország) között egy tájvédelmi körzetre vonatkozó rendelet jogszerűsége tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2001/42 irányelv „Célkitűzések” című 1. cikke a következőket írja elő:
„Ennek az irányelvnek a célja, hogy a környezet magas szintű védelmét biztosítsa, és hogy hozzájáruljon a környezeti szempontok beillesztéséhez a tervek és programok kidolgozásába és elfogadásába a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében, annak biztosításával, hogy ennek az

irányelvnek megfelelően, környezeti vizsgálatot [helyesen: környezeti hatásvizsgálatot] végezzenek egyes, a környezetre valószínűleg jelentős hatással járó tervek és programok vonatkozásában.”

4 Ezen irányelv 2. cikke a következőképpen szól:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

a) tervek és programok: azok a tervek és programok, beleértve az Európai [Unió] által közösen finanszírozottakat is, illetve ezek bármely módosítása:

- amelyeket valamely nemzeti, regionális vagy helyi szintű hatóságnak kell kidolgoznia, illetve elfogadnia, illetve amelyeket valamely hatóság dolgoz ki parlamenti vagy kormány általi jogalkotási eljárás útján történő elfogadásra, valamint
- amelyeket törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések írnak elő;

[...]”

5 Az említett irányelv „Hatály” című 3. cikkének (1)–(4) bekezdése értelmében:

„(1) A 4–9. cikknek megfelelő környezeti vizsgálatot [helyesen: környezeti hatásvizsgálatot] kell végezni azokkal a 2–4. cikkben [helyesen: (2)–(4) bekezdésben] említett tervekkel és programokkal kapcsolatban, amelyeknek valószínűleg jelentős környezeti hatásuk lesz.

(2) A (3) bekezdésre is figyelemmel környezeti vizsgálatot [helyesen: környezeti hatásvizsgálatot] végeznek valamennyi olyan tervvel és programmal kapcsolatban,

a) amely a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, energetika, ipar, közlekedés, hulladékgazdálkodás, vízgazdálkodás, távközlés, idegenforgalom, területrendezés, illetve földhasználat terén készül, és amely meghatározza [az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv (HL 1985. L 175., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 248. o.)] I. és II. mellékletében felsorolt projektek [helyesen: projektek végrehajtása] jövőbeli engedélyének kereteit; illetve

b) amely esetében valószínű területi hatására tekintettel a [természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL 1992. L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.)] 6. vagy 7. cikke értelmében vizsgálatra van szükség.

(3) A (2) bekezdésben említett tervek és programok közül azok, amelyek helyi szinten kis területek használatát veszik tervbe, illetve a (2) bekezdésben említett terveknek vagy programoknak csupán kisebb módosításai, csak abban az esetben igényelnek környezeti vizsgálatot [helyesen: környezeti hatásvizsgálatot], ha a tagállamok úgy határoznak, hogy azoknak valószínűleg jelentős hatásuk van a környezetre.

(4) A tagállamok határozzák meg, hogy a (2) bekezdésben említetteken kívül azoknak az egyéb terveknek vagy programoknak, amelyek meghatározzák a projektek [helyesen: projektek végrehajtása] jövőbeli engedélyének kereteit, valószínűleg jelentős környezeti hatása van-e.”

- 6 A 2001/42 irányelv II. melléklete, amely „[a] 3. cikk (5) bekezdésében említett hatások valószínű jelentősége meghatározásának szempontjai[t]” határozza meg, e szempontok között az 1. pontjában „[a] tervek és programok jellemzői[t]” és e pont első franciabekezdésében különösen azt jelöli meg, hogy „[a] terv vagy program milyen mértékben szabja meg a projektek és egyéb tevékenységek kereteit, azok helyszínére, jellegére, méretére és működési feltételeire való tekintettel, illetve az erőforrások igénybevétele szerint”.
- 7 Az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2011. december 13-i 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2012. L 26., 1. o.) 2012. február 17-i hatállyal hatályon kívül helyezte a 85/337 irányelvet, és annak helyébe lépett.
- 8 A 2011/92 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja szerint ezen irányelv alkalmazásában „projekt” az „épületek vagy egyéb létesítmények kivitelezése”, valamint „egyéb beavatkozások a természetes környezetbe és tájba, beleértve az ásványkincsek kiaknázását is”.
- 9 A 2011/92 irányelv 14. cikke második bekezdésének megfelelően „[a] [85/337] irányelvre való hivatkozásokat [a 2011/92 irányelvre] való hivatkozásnak kell tekinteni”.

A német jog

A BNatSchG

- 10 A 2009. július 29-i Gesetz über Naturschutz und Landschaftspflege (Bundesnaturschutzgesetz) (a természet védelméről és a tájvédelemről szóló törvény, BGBl. 2009. I., 2542. o.) alapügyre alkalmazandó változata (a továbbiakban: BNatSchG) 20. §-ának (2) bekezdése a következőket írja elő:

„A természet és a táj egyes részei védhetők,

[...]

4. a 26. §-sal összhangban, mint tájvédelmi körzet,

[...]”

- 11 A BNatSchG „A tájvédelmi körzetek” című 26. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tájvédelmi körzetek olyan jogilag kötelező módon meghatározott területek, amelyeken különleges természet- és tájvédelemre van szükség

1. az ökoszisztéma teljesítőképességének és működésének megőrzése, fejlesztése vagy helyreállítása, illetve a természeti értékek regenerációs képessége és fenntartható használata érdekében, beleértve egyes vadon élő állat- és növényfajok élettereinek és élőhelyeinek védelmét is,
2. a táj sokfélesége, egyedisége és szépsége vagy a különleges kulturális és történelmi jelentősége miatt, vagy
3. a szabadidős tevékenységek szempontjából betöltött különleges jelentőségük miatt.

(2) Tájvédelmi körzetben – különös tekintettel az 5. § (1) bekezdésére és a részletesebb rendelkezésekben meghatározottaknak megfelelően – tilos minden olyan tevékenység, amely megváltoztatja e területek jellegét, vagy ellentétes az e területek védelemére irányuló konkrét céllal.”

A BayNatSchG

- 12 A 2011. február 23-i Bayerisches Gesetz über den Schutz der Natur, die Pflege der Landschaft und die Erholung in der freien Natur (Bayerisches Naturschutzgesetz) (a természetvédelemről, a természeti területek megőrzéséről és a természetben való kikapcsolódásról szóló bajor törvény, GVBl., 82. o.) alapügyben alkalmazandó változata (a továbbiakban: BayNatSchG) 12. §-ának (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A természet- és tájrészeknek a BNatSchG 20. §-a (2) bekezdésének 1., 2., 4., 6. és 7. pontja szerinti védelmét – ha e törvény másként nem rendelkezik – rendeletben kell szabályozni. [...]”

- 13 A BayNatSchG 51. §-ának (1) bekezdése értelmében:

„Illetékes hatóságok:

[...]

3. a Landkreis-ok [járások] és a járási jogú települések a BNatSchG 26. §-a szerinti tájvédelmi körzetekre vonatkozó rendeletek elfogadására,

[...]”

Az Inntal Süd rendelet

- 14 A 2013. április 10-i Verordnung des Landkreises Rosenheim über das Landschaftsschutzgebiet „Inntal Süd” (a Landkreis Rosenheim [Rosenheim járás, Németország] rendelete az „Inntal Süd” tájvédelmi körzetről, a továbbiakban: Inntal Süd rendelet) „A védelem tárgya” című 1. §-a a következőket írja elő:

„A Kiefersfelden településnél húzódó, Ausztriával közös államhatár és Rosenheim város határa között, az Inn folyótól keletre és nyugatra elterülő táj az »Inntal Süd« elnevezésű tájvédelmi területként élvez védelmet.

A védelem az Inn folyó nyomvonalára terjed ki, beleértve a folyóvölgyet és annak ártereit is.”

- 15 Az Inntal Süd rendeletnek „A védelem célja” című 3. §-a a következőképpen rendelkezik:

„Az »Inntal Süd« tájvédelmi körzet célja a következő:

1. az ökoszisztéma teljesítőképességének biztosítása, különösen az ártéri erdők és a holtágak, valamint az ezekhez alkalmazkodott jellegzetes állat- és növényfajok életfeltételeinek megőrzése, elősegítése és helyreállítása, beleértve a biológiai közösségeiket is,

2. a táj sokszínűségének, egyediségének és szépségének megőrzése, különösen a folyami táj jellegének erősítése és a mezőgazdasági kultúrtáj megőrzése érdekében,

3. a vízrendszer működőképességének fenntartása és optimalizálása az Inn és mellékfolyói folytonosságának, valamint a felszíni vízviszatarlás elősegítése érdekében, és

4. a természet és a táj lehető legnagyobb mértékű figyelembevételével a táj szabadidős tevékenységek szempontjából fontos részeinek biztosítása és megőrzése a lakosság számára, továbbá a szabadidős forgalom irányítása.”

16 E rendelet „Tilalmak” című 4. §-a értelmében:

„A tájvédelmi körzetben tilos minden olyan cselekmény, amely megváltoztatja a terület jellegét, vagy ellentétes a védelem céljával (3. §).”

17 Az említett rendelet „Engedélyeztetési kötelezettség” című 5. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) Aki a tájvédelmi körzetben a következőket tervezi, köteles a Landratsamt Rosenheim [rosenheimi járási közigazgatási hivatal] mint alsóbb szintű természetvédelmi hatóság engedélyét beszerezni (BayNatSchG 43. §-a (2) bekezdésének 3. pontja):

1. bármilyen építmény építése, átalakítása vagy használatának megváltoztatása (a Bayerische Bauordnung [Bajor Építési Szabályzat] 2. §-ának (1) bekezdése) még akkor is, ha az az építési szabályok alapján nem engedélyköteles; idetartoznak többek között a következők is:

a) az olyan építmények, mint a lakóházak, mezőgazdasági vagy erdőgazdasági épületek, hétvégi házak, csónakházak, fürdőkabinok, szerszámoskamrák, standok [...];

b) kerítések és egyéb akadályok;

c) mólók és a partvonal-kialakítások;

d) a földfelszínnek a földmunkákból vagy feltöltésekből, különösen új kőbányák, kavicsbányák, homokbányák, iszap- vagy agyagbányák és egyéb fúrások kialakításából és működtetéséből, valamint a kitermelt anyagokból eredő változásai. Ez nem vonatkozik az 500 m²-ig terjedő felületű és legfeljebb 0,3 m magasságú vagy mélységű feltöltésekre vagy földmunkákra, amelyeket a felszíni talaj javítása céljából végeznek a már mezőgazdasági művelés alatt álló területeken;

2. amennyiben nem minősülnek az 1. pont értelmében vett munkálatoknak,

a) 0,5 m²-nél nagyobb felületű táblák és plakátok – beleértve a hirdetési felületeket is – felállítása, amennyiben nem a lakóépületeken vagy üzlethelyiségeken feltüntetett lakóépület- és üzletmegnevezést képviselnek;

b) vezetékek, kábelek vagy csövek telepítése a felszín felett vagy alatt, valamint oszlopok állítása;

c) utak, ösvények, terek építése vagy jelentős átalakítása, beleértve a kempingeket, sportpályákat, játszótereket és fürdőhelyeket vagy hasonló létesítményeket;

d) az értékesítő kocsik, illetve árusítóhelyek és automaták felállítása, elhelyezése és üzemeltetése;

3. közforgalomra szánt utakon, sávokon és helyeken kívül bármilyen gépjárművel való közlekedés és a gépjárművek parkolása e helyeken; [...]

4. felszíni vizeknek a megengedett közhasználaton túli kivétele vagy felszín alatti vizek kivétele, a vizek, azok partjainak és középmedreinek, a tápláló és elvezető vízfolyások vagy a talajvízszint megváltoztatása, új vízfelületek létesítése vagy vízelvezető rendszerek telepítése;

5. a BNatSchG 30. §-a és a BayNatSchG 23. §-a szerinti különleges ökológiai értékű biotópok, mint például tőzeglápok, mocsarak, nádasok, óriás sások, nádasokban és sásrétekben gazdag nedves rétek, kékperjés láprétek, forrásvidékek, láperdők, mocsárerdők és ártéri erdők, valamint természetes vagy természetközeli, folyó vagy álló belvizekkel rendelkező területek, beleértve azok partvidékét és a hozzájuk tartozó természetes vagy természetközeli parti növényzetet, valamint természetes vagy természetközeli, földtöltések, holtágak és időszakosan elöntött területek lecsapolása, kiszáritása, elpusztítása vagy más módon történő súlyos károsítása; [...]

6. kaszálók feltörése, trágyázása vagy erdősítése, azok többszöri betakarítású füves területté vagy legelővé történő alakítása;

7. vadon élő fajok becserkészése, befogása vagy megölése, illetve ezen állatok szaporodóhelyeinek, élőhelyeinek vagy fészkeinek eltávolítása;

8. a nyílt terepen és az erdőn kívül a tájképet formáló egyes fák, sövények, élő kerítések, fás vagy cserjés sövények letarolása, kivágása vagy más módon történő eltávolítása; [...]

9. az erdőállományok teljes vagy részleges kitermelése, erdősítés kivitelezése vagy a 0,5 hektárt meghaladó területek tarvágása, lombhullató, vegyes vagy ártéri erdők túlnyomórészt túlelvélű erdőkké történő átalakítása, vagy különleges kultúrák (különösen faiskolák) telepítése;

10. a vizek mentén a part menti növényzet, a nádas vagy vízinövények elpusztítása vagy jelentős megváltoztatása, a nád- vagy vízinövény-állományba való beavatkozás, továbbá vegyszerek használata a nád eltávolítására vagy szabályozására vagy az árkok tisztítására; [...]

11. hulladék, törmelék és a hulladékra vonatkozó jogszabályok hatálya alá nem tartozó egyéb tárgyak elhelyezése, az erre a célra engedélyezett helyeken kívül, még akkor is, ha ez nem jelent az építésre vonatkozó jogszabályok értelmében vett feltöltést;

12. kempingezés, lakókocsik (beleértve az összecsukszerű utánfutókat is) vagy lakógépjárművek parkolása az engedélyezett helyeken kívül, illetve az ilyen gyakorlatok engedélyezése;

13. a Luftverkehrs-gesetz [(légiközlekedési törvény)] értelmében vett légi járműveknek az engedélyezett repülőtereken kívüli felszállásának vagy leszállásának lehetővé tétele.

(2) Az engedélyt más jogi rendelkezések sérelme nélkül kell megadni, amennyiben a tervezett intézkedés nem jár a 4. §-ban említett hatások egyikével sem, vagy ha ezek a hatások kiegyensúlyozhatók.

[...]

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 18 2013. április 10-én Rosenheim járás anélkül fogadta el az Inntal Süd rendeletet, hogy a 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjával összhangban előzetesen környezeti hatásvizsgálatot végzett volna, vagy legalább ezen irányelv 3. cikkének (4) bekezdése alapján vizsgálatot folytatott volna annak meghatározása érdekében, hogy e rendeletnek valószínűleg jelentős környezeti hatása van-e.
- 19 E rendelet mintegy 4021 hektárnyi területet helyezett védelem alá, amely mintegy 650 hektárral kevesebb, mint a korábbi, 1952-ben és 1977-ben elfogadott, az említett rendelet által részben vagy egészben hatályon kívül helyezett rendeletek által érintett terület.
- 20 Az Inntal Süd rendelet kidolgozására irányuló eljárásban részt vevő környezetvédelmi egyesület, a Bund Naturschutz megtámadta e rendeletet a Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (közigazgatási felsőbíróság, Bajorország, Németország) előtt, amely a kérelmét mint elfogadhatatlant elutasította.
- 21 A Bundesverwaltungsgerichtnek (szövetségi közigazgatási bíróság, Németország) az elsőfokú határozat ellen a Bund Naturschutz által benyújtott felülvizsgálati kérelemről kell döntenie.
- 22 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a felülvizsgálati kérelem csak akkor elfogadható, ha a 2001/42 irányelv értelmében Rosenheim járás az Inntal Süd rendelet elfogadását megelőzően ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjával összhangban köteles lett volna környezeti hatásvizsgálat lefolytatására, vagy ha legalább az említett irányelv 3. cikkének (4) bekezdése alapján vizsgálatot kellett volna végeznie annak meghatározása érdekében, hogy e rendeletnek valószínűleg jelentős környezeti hatása van-e. Ebben az esetben érdemben is helyt kellene adni a felülvizsgálati kérelemnek.
- 23 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az Inntal Süd rendelet a 2001/42 irányelv 2. cikkének a) pontja értelmében vett tervnek vagy programnak minősül.
- 24 Ugyanakkor e bíróságnak kétségei vannak először is azzal kapcsolatban, hogy e rendeletet úgy kell-e tekinteni, mint amely ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében a projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének kereteit határozza meg. Rámutat arra, hogy bár az említett rendelet általános tilalmakat és engedélyeztetési kötelezettségeket ír elő számos projekt és használat tekintetében, az nem tartalmaz a 2011/92 irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek engedélyezésére vonatkozó különös szabályokat, hanem elsődlegesen azok megakadályozására, vagy legalábbis a természet védelmére irányuló célkitűzésre tekintettel történő kialakításukra irányul. Így felmerül a kérdés, hogy ahhoz, hogy valamely terv vagy program a 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdése a) pontjának hatálya alá tartozzon, szükséges-e, hogy a terv vagy program e projektekre irányuljon, vagy azokkal konkrét kapcsolatot mutasson, vagy elegendő, ha a terv vagy program, különösen a hatályának terjedelme miatt, akárcsak szándékolatlanul is kiterjed az említett projektekre, anélkül hogy azokat projektekként figyelembe venné, vagy kifejezetten szabályozná az engedélyezésüket.
- 25 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróságban felmerül a kérdés, hogy valamely terv vagy program 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében vett „készítése” feltételezi-e, hogy e terv vagy program célzottan az e rendelkezésben említett ágazatok valamelyikére irányuljon, vagy elegendő, ha az érintett terv vagy program konkrét hatással jár bizonyos ilyen ágazatokra,

például a mezőgazdaságra, az erdőgazdálkodásra vagy a földhasználatra, még akkor is, ha a terv vagy program az említett rendelkezés hatályán kívül eső ágazat terén, így a jelen üggyhöz hasonlóan például a természet védelme és a tájvédelem terén készült.

- 26 Végül, harmadszor, abban az esetben, ha úgy kellene tekinteni, hogy Rosenheim járás a 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján nem volt köteles arra, hogy az Inntal Süd rendeletet környezeti hatásvizsgálatnak vesse alá, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy ezen irányelv 3. cikkének (4) bekezdése – ahhoz, hogy alkalmazható legyen – szintén feltételezi-e az egyrészt a terv vagy program, másrészt pedig a projektek közötti konkrét kapcsolatot. Igenlő válasz esetén tisztázni kell e kapcsolat konkrétságának mértékét.
- 27 E körülmények között határozott úgy a Bundesverwaltungsgericht (szövetségi közigazgatási bíróság, Németország), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Úgy kell-e értelmezni [a 2001/42 irányelv] 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját, hogy már akkor meghatározzák [a 2011/92 irányelv] I. és II. mellékletében felsorolt projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének kereteit, ha egy természet- és tájvédelmi rendelet olyan, mentesülési lehetőséget tartalmazó általános tilalmakat, valamint [engedélyeztetési] kötelezettségeket ír elő, amelyek nem mutatnak különös kapcsolatot a [2011/92 irányelv] mellékleteiben felsorolt projektekkel?
- 2) Úgy kell-e értelmezni [a 2001/42 irányelv] 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját, hogy a tervek és programok akkor készülnek a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, földhasználat stb. terén, ha arra irányulnak, hogy éppen [ezen ágazatok] egyikére vagy több ilyen területre vonatkozó referenciakeretet határozzanak meg? Vagy elegendő, ha a természet és a táj védelme céljából olyan általános tilalmakat és [engedélyeztetési] kötelezettségeket írnak elő, amelyeket az engedélyezési eljárásban számos projekt és használat tekintetében vizsgálni kell, és amelyek közvetve (»reflexszerűen«) hatást gyakorolhatnak e területek egyikére vagy több ilyen területre?
- 3) Úgy kell-e értelmezni [a 2001/42 irányelv] 3. cikkének (4) bekezdését, hogy akkor határozzák meg a projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének kereteit, ha a természet- és tájvédelmi célból elfogadott rendelet számos, absztrakt módon leírt, a védett területre vonatkozó projekt és intézkedés tekintetében általános tilalmakat és [engedélyeztetési] kötelezettségeket határoz meg, az elfogadásakor azonban konkrét projektek nem várhatók és nincsenek is tervben, és ennél fogva hiányzik a konkrét projektekkel fennálló különös kapcsolat?”
- 28 A német kormány az Európai Unió Bírósága alapokmánya 16. cikkének harmadik bekezdése alapján kérte, hogy a Bíróság nagytanácsa járjon el.

Az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitása iránti kérelemről

- 29 A főtanácsnok indítványának ismertetését követően a Bund Naturschutz a Bíróság Hivatalához 2021. október 13-án benyújtott beadványában kérte, hogy a Bíróság eljárási szabályzatának 83. cikke alapján rendeljék el az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását.

- 30 Kérelmének alátámasztására a Bund Naturschutz lényegében arra hivatkozott, hogy a főtanácsnok indítványa olyan új elemre, nevezetesen a német szabályozásnak a tárgyalást követő módosítására hivatkozik, amely releváns a Bíróságnak az előzetes döntéshozatal iránti kérelemre adandó válasza szempontjából, különösen azon kérdést illetően, hogy a meghozandó ítélet időbeli hatályát korlátozni kell-e, vagy sem. E tekintetben a Bund Naturschutz többek között az említett indítvány 120., 122., 129., 130. és 132. pontjára hivatkozik.
- 31 A Bíróság eljárási szabályzatának 83. cikke értelmében a Bíróság a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor elrendelheti az eljárás szóbeli szakaszának megnyitását vagy újbóli megnyitását, különösen, ha úgy ítéli meg, hogy az ügy körülményei nincsenek kellően feltárva, vagy ha a fél e szakasz befejezését követően a Bíróság határozatára nézve döntő jelentőségű új tényt hoz fel, illetve ha az ügyet olyan érv alapján kellene eldönteni, amelyet a felek, illetve az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikke szerinti érdekelték nem vitattak meg.
- 32 A jelen ügyben a Bíróság mindazonáltal a főtanácsnok meghallgatását követően úgy ítéli meg, hogy az írásbeli szakasz és az előtte tartott tárgyalás után az ügy elbírálásához szükséges valamennyi információval rendelkezik, és a Bund Naturschutz által hivatkozott új tények nem alkalmasak arra, hogy döntő befolyást gyakoroljanak a Bíróság által meghozandó határozatra. Rámutat továbbá arra, hogy a jelen ügyet nem olyan érvek alapján kell eldönteni, amelyeket az érdekelték nem vitattak meg. E körülmények között nem kell elrendelni az eljárás szóbeli szakaszának újbóli megnyitását.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

- 33 Kérdéseivel a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ a Bíróságtól, hogy egy olyan nemzeti intézkedés, mint az Inntal Süd rendelet, amely a természet és a táj védelmére irányul, és e célból általános tilalmakat és engedélyeztetési kötelezettségeket állapít meg, a 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában említett azon tervek és programok körébe tartozik-e, amelyek tekintetében környezeti hatásvizsgálatot kell végezni, vagy legalábbis azon tervek és programok körébe tartozik-e, amelyek tekintetében ezen irányelv 3. cikkének (4) bekezdése értelmében a tagállamoknak meg kell határozniuk, hogy jelentős hatásuk van-e a környezetre.
- 34 Azt az előfeltevést azonban, amelyen ezek az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések alapulnak, nevezetesen, hogy egy ilyen rendelet a 2001/42 irányelv 2. cikkének a) pontja értelmében vett tervnek vagy programnak minősül, mind Rosenheim járás, mind pedig az alapeljárásba beavatkozó Landesanstalt für Umwelt und Natur Bayern (tartományi ügyészség, Bajorország, Németország) vitatja.
- 35 E tekintetben a 2001/42 irányelv 2. cikkének a) pontjában foglalt meghatározás szerint azok a tervek és programok minősülnek az irányelv tárgyát képező „terveknek és programoknak”, amelyek megfelelnek az e rendelkezésben foglalt két franciabekezdésben meghatározott két együttes feltételnek, nevezetesen egyrészt amelyeket valamely nemzeti, regionális vagy helyi szintű hatóság dolgoz ki, illetve fogad el, illetve amelyeket valamely hatóság dolgoz ki parlamenti vagy kormány általi jogalkotási eljárás útján történő elfogadásra (első feltétel), valamint másrészt

amelyeket törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések írnak elő (második feltétel) (lásd ebben az értelemben: 2020. június 25-i A és társai ítélet (Aalteri és nevelei szélerőművek), C-24/19, EU:C:2020:503, 33. pont).

- 36 A jelen ügyben az első feltétel teljesül, mivel a kérdést előterjesztő bíróság tájékoztatása szerint az Inntal Süd rendeletet a helyi hatóságként működő Rosenheim járás fogadta el.
- 37 Ami a második feltételt illeti, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a 2001/42 irányelv értelmében és alkalmazásában „előírtnak” kell tekinteni azokat a terveket és programokat, amelyek elfogadását olyan nemzeti törvényi vagy rendeleti rendelkezések rendezik, amelyek meghatározzák az elfogadásukra hatáskörrel rendelkező hatóságokat, valamint kidolgozási eljárásukat (2012. március 22-i Inter-Environnement Bruxelles és társai ítélet, C-567/10, EU:C:2012:159, 31. pont; 2018. június 7-i Thybaut és társai ítélet, C-160/17, EU:C:2018:401, 43. pont; 2019. június 12-i Terre wallonne ítélet, C-321/18, EU:C:2019:484, 34. pont). Így e rendelkezés céljára tekintettel, amely a környezet magas szintű védelmének biztosításában áll, és e cikk hatékony érvényesülésének megőrzése érdekében valamely tervet vagy programot akkor kell „előírtnak” tekinteni, ha a nemzeti jogban létezik olyan konkrét jogalap, amely felhatalmazza az illetékes hatóságokat a terv vagy program elfogadására, még akkor is, ha az elfogadásuk nem ölt kötelező jelleget (lásd ebben az értelemben: 2018. június 7-i Inter-Environnement Bruxelles és társai ítélet, C-671/16, EU:C:2018:403, 38–40. pont).
- 38 Bár Bajorország tartományi ügyészsége vitatja ezen ítélkezési gyakorlat megalapozottságát, rá kell mutatni arra, hogy azt a Bíróság a 2020. június 25-i A és társai ítéletben (Aalteri és nevelei szélerőművek, C-24/19, EU:C:2020:503, 36–52. pont) – a 2001/42 irányelv 2. cikke a) pontjának különböző nyelvi változataiban szereplő kifejezéseknek, e rendelkezés összefüggéseinek és keletkezésének, ezen irányelv célkitűzésének, valamint az Unió nemzetközi kötelezettségvállalásainak teljes körű vizsgálatát követően – megerősítette.
- 39 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy az Inntal Süd rendeletet a BNatSchG 12. §-a (1) bekezdésének első mondatával és 51. §-a (1) bekezdésének 3. pontjával összefüggésben értelmezett 20. §-a (2) bekezdésének 4. pontja és 26. §-a alapján fogadták el. A 2001/42 irányelv 2. cikke a) pontjának második franciabekezdésében szereplő második feltétel tehát szintén teljesül.
- 40 Rosenheim járás és Bajorország tartományi ügyészsége ugyanakkor azt állítja, hogy az Inntal Süd rendelethez hasonló rendelet mindenestre nem minősül „tervnek” vagy „programnak”, mivel az olyan általános és absztrakt rendelkezések, amelyek meghatározatlan számú helyzetre vonatkozóan általános előírásokat állapítanak meg, nem tartozhatnak a 2001/42 irányelv hatálya alá.
- 41 E tekintetben ugyanakkor emlékeztetni kell arra, hogy a szóban forgó aktusok általános jellege nem akadályozza, hogy e jogi aktusok az ezen irányelv 2. cikkének a) pontja értelmében „tervnek és programnak” minősüljenek. Ugyanis, bár e rendelkezés szövegéből kitűnik, hogy a „tervek és programok” fogalma kiterjedhet a törvényi, rendeleti vagy közigazgatási úton elfogadott normatív jogi aktusokra, ez az irányelv egyáltalán nem tartalmaz az olyan szakpolitikákra vagy általános szabályozásokra vonatkozó különös rendelkezéseket, amelyek az említett irányelv értelmében vett tervektől és programoktól való elhatárolást követelnének meg. Az a körülmény, hogy valamely nemzeti jogi aktus bizonyos szintű elvontságot mutat, és egy földrajzi terület átalakításával kapcsolatos célkitűzésre irányul, annak program-, illetve tervezési vetületét

ábrázolja, és nem akadályozza annak, hogy a „tervek és programok” fogalmába tartozzon (2020. június 25-i A és társai ítélet (Aalteri és nevelei szélerőművek), C-24/19, EU:C:2020:503, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

Az első és a második kérdésről

- 42 Első és második kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezés hatálya alá tartozik az a nemzeti intézkedés, amely a természet és a táj védelmére irányul, és e célból általános tilalmakat és engedélyeztetési kötelezettségeket állapít meg.
- 43 Mindenekelőtt emlékeztetni kell egyrészt arra, hogy a 2001/42 irányelv 1. cikke értelmében ezen irányelvnek az a célja, hogy a környezet magas szintű védelmét biztosítsa, és hogy hozzájáruljon a környezeti szempontok beillesztéséhez a tervek és programok kidolgozásába és elfogadásába a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében, annak biztosításával, hogy ennek az irányelvnek megfelelően környezeti vizsgálatot végezzenek egyes, a környezetre valószínűleg jelentős hatással járó tervek és programok vonatkozásában.
- 44 Másrészt, figyelemmel a 2001/42 irányelv céljára – vagyis a környezet magas szintű védelmének biztosítására – az ezen irányelv hatályát körülhatároló rendelkezéseket, és különösen az irányelv hatálya alá tartozó aktusok meghatározását tartalmazóakat, tágan kell értelmezni (2019. június 12-i CFE-ítélet, C-43/18, EU:C:2019:483, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 45 A Bíróság e tekintetben több alkalommal megállapította, hogy a „tervek és programok” fogalma nemcsak kidolgozásukat, de módosításukat is magában foglalja, aminek célja ily módon annak biztosítása, hogy környezeti hatásvizsgálat tárgyát képezzék azok az előírások, amelyeknek valószínűleg jelentős környezeti hatásuk lesz (2019. június 12-i CFE-ítélet, C-43/18, EU:C:2019:483, 71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 46 Ebben az összefüggésben a 2001/42 irányelv 3. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy környezeti hatásvizsgálatot kell végezni az ezen irányelv 3. cikkének (2)–(4) bekezdésében említett azon tervekkel és programokkal kapcsolatban, amelyeknek valószínűleg jelentős környezeti hatásuk lesz.
- 47 Az említett irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében szisztematikusan ilyen környezeti hatásvizsgálatot kell végezni valamennyi olyan tervvel és programmal kapcsolatban, amely eleget tesz két együttes feltételnek, vagyis amely az e rendelkezés által említett ágazatok terén készül (első feltétel), és amely meghatározza a 2011/92 irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek jövőbeli engedélyének kereteit (második feltétel).

A 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában előírt első feltételről

- 48 A 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében ahhoz, hogy e rendelkezés hatálya alá tartozzanak, a terveknek és programoknak a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat, energetika, ipar, közlekedés, hulladékgazdálkodás, vízgazdálkodás, távközlés, idegenforgalom, területrendezés, illetve földhasználat terén kell készülniük.

- 49 Ami azon követelményt illeti, amely szerint a terveknek és programoknak a 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában felsorolt ágazatok terén kell készülniük, a Bíróság már kimondta, hogy ez a követelmény teljesül, ha a szóban forgó terv vagy program ezen ágazatok egyikét „érinti”, vagy arra „vonatkozik” (lásd ebben az értelemben: 2016. október 27-i D’Oultremont és társai ítélet, C-290/15, EU:C:2016:816, 44. pont; 2020. június 25-i A és társai ítélet (Aalteri és nevelei szélerőművek), C-24/19, EU:C:2020:503, 66. pont).
- 50 E tekintetben konkrétabban rá kell mutatni arra, hogy az a körülmény, hogy a 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontja mind a „területrendezésre”, mind pedig a „földhasználatra” vonatkozik, egyértelműen jelzi, hogy a „területrendezés, illetve földhasználat” mint ágazat nem a szigorú értelemben vett földhasználatra – azaz a föld övezetekre való felosztására és az ezen övezetekben engedélyezett tevékenységek meghatározására – korlátozódik, hanem hogy ez az ágazat szükségszerűen tágabb kérdéskört fed le (2018. június 7-i Thybaut és társai ítélet, C-160/17, EU:C:2018:401, 48. pont; 2018. június 7-i Inter-Environnement Bruxelles és társai ítélet, C-671/16, EU:C:2018:403, 43. pont).
- 51 Ezenkívül az, hogy valamely terv vagy program fő célja a környezet védelme, beleértve a tájvédelmet is, nem zárja ki, hogy e program egyben az említett irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában felsorolt ágazatok valamelyikét, és különösen a területrendezést vagy a földhasználatot is „érintse”, vagy „arra vonatkozzon” (lásd ebben az értelemben: 2015. szeptember 10-i Dimos Kropias Attikis ítélet, C-473/14, EU:C:2015:582, 20. és 46. pont).
- 52 Egyébiránt a környezet védelme érdekében kidolgozott terveknek és programoknak – különösen az ilyen célkitűzésre irányuló, az Inntal Süd rendelethez hasonló általános hatályú intézkedéseknek – a lényegéből fakad, hogy általában éppen a környezetre jelentős hatást gyakorló emberi tevékenységeket, vagyis különösen a 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában felsorolt ágazatok alá tartozó tevékenységeket szabályozzák (lásd például: 2010. június 17-i Terre wallonne és Inter-Environnement Wallonie ítélet, C-105/09 és C-110/09, EU:C:2010:355; 2012. február 28-i Inter-Environnement Wallonie és Terre wallonne ítélet, C-41/11, EU:C:2012:103).
- 53 A jelen ügyben, amint azt lényegében a főtanácsnok az indítványának 65–67. pontjában hangsúlyozta, az Inntal Süd rendelet olyan szabályokat tartalmaz, amelyek többek között a mezőgazdaság (az 5. § (1) bekezdésének 6. pontja), az erdőgazdálkodás (az 5. § (1) bekezdésének 8. és 9. pontja), a közlekedés (az 5. § (1) bekezdésének 3. és 13. pontja), a vízgazdálkodás (az 5. § (1) bekezdésének 4. pontja), valamint a területrendezés és a földhasználat (az 5. § (1) bekezdésének 1. és 2. pontja) ágazata alá tartozó tevékenységekre vonatkoznak.
- 54 Ily módon úgy tűnik, hogy a 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában előírt első feltétel teljesül, aminek a vizsgálata ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

A 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában előírt második feltételről

- 55 A 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjából következik, hogy az e rendelkezés által támasztott második feltétel akkor teljesül, ha egyrészt a szóban forgó tervek vagy programok meghatározzák a projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének kereteit, másrészt pedig e projektek szerepelnek a 2011/92 irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek között.

- 56 Ami először is azt a kérdést illeti, hogy az Inntal Süd rendelethez hasonló rendelet a 2011/92 irányelv I. vagy II. mellékletében felsorolt projektekre vonatkozik-e, rá kell mutatni arra, hogy a projektnek a 2011/92 irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott fogalma nem tekinthető úgy, hogy az kiterjed az e rendelet által engedélyhez kötött bizonyos olyan tevékenységekre, mint az „értékesítő kocsik [...] elhelyezése” (az 5. § (1) bekezdése 2. pontjának d) alpontja), a „vadon élő fajok becserkészése, befogása vagy megölése” (az 5. § (1) bekezdésének 7. pontja) vagy a „légi járművek [...] [...] felszállásának vagy leszállásának lehetővé tétele” (az 5. § (1) bekezdésének 13. pontja). Az ítélkezési gyakorlatból ugyanis kitűnik, hogy e fogalom a területet fizikailag érintő munkálatokra vagy beavatkozásokra vonatkozik (2020. szeptember 9-i Friends of the Irish Environment ítélet, C-254/19, EU:C:2020:680, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 57 Ugyanakkor azon túl, hogy az Inntal Süd rendelet a tájvédelmi körzetben megtilt „minden olyan cselekmény[t], amely megváltoztatja a terület jellegét, vagy ellentétes a védelem céljával”, e rendelet 5. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy engedélyt kell beszerezni többek között az utak, ösvények, terek építéséhez vagy jelentős átalakításához, beleértve a kempingeket, sportpályákat, játszótereket és fürdőhelyeket vagy hasonló létesítményeket is (a 2. pont c) alpontja), a vizek, azok partjainak és középmedreinek, a tápláló és elvezető vízfolyások vagy a talajvízszint megváltoztatásához, új vízfelületek létesítéséhez vagy vízelvezető rendszerek telepítéséhez (4. pont), valamint az erdőállományok teljes vagy részleges kitermeléséhez, erdősítés kivitelezéséhez vagy a 0,5 hektárt meghaladó területek tarvágásához (9. pont).
- 58 Márpedig az ilyen tevékenységek a 2011/92 irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek, különösen az I. melléklet 7. pontjának b) és c) alpontja, illetve a II. melléklet 1. pontjának c) és d) alpontja, 10. pontjának e) és f) alpontja, valamint 12. pontjának d) alpontja alá tartozhatnak.
- 59 Ezenkívül az Inntal Süd rendelet 5. §-ának (1) bekezdésében említett, bármilyen építmény építéséből, átalakításából vagy használatának megváltoztatásából álló tevékenységek a 2011/92 irányelvnek mind az I., mind a II. mellékletében felsorolt több projekt alá tartozhatnak.
- 60 Ami másodszor azt a kérdést illeti, hogy egy olyan rendelet, mint az Inntal Süd rendelet, meghatározza-e a projektek jövőbeli engedélyének keretét, emlékeztetni kell arra, hogy a „tervek és programok” fogalma valamennyi olyan aktusra vonatkozik, amely az érintett ágazatra alkalmazandó ellenőrzési szabályok és eljárások meghatározásával kritériumok és részletes szabályok jelentős összességét állapítja meg egy vagy több olyan projekt engedélyezése és megvalósítása tekintetében, amelyek jelentős hatást gyakorolhatnak a környezetre (2020. június 25-i A és társai ítélet (Aalteri és nevelei szélerőművek), C-24/19, EU:C:2020:503, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 61 Az ilyen értelmezés célja annak biztosítása, hogy környezeti vizsgálat tárgyát képezzék azok az előírások, amelyeknek valószínűleg jelentős környezeti hatásuk lesz (2020. június 25-i A és társai ítélet (Aalteri és nevelei szélerőművek), C-24/19, EU:C:2020:503, 68. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 62 Így a 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában előírt azon követelményt, amely szerint az érintett tervnek vagy programnak meg kell határoznia a 2011/92 irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének „kereteit”, teljesítettnek kell tekinteni, ha e terv vagy e program a kritériumok és a részletes szabályok jelentős összességét

állapítja meg e projektek egyikének vagy több ilyen projektnek az engedélyezése és végrehajtása tekintetében, különösen az ilyen projektek elhelyezkedése, jellege, mérete és működési feltételei, illetve az erőforrások e projektekkel kapcsolatos elosztása tekintetében.

- 63 Ezzel szemben az említett követelmény nem teljesül az olyan terv vagy program esetében, amely bár a 2011/92 irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektekre vonatkozik, nem ír elő ilyen kritériumokat vagy részletes szabályokat.
- 64 A jelen ügyben úgy tűnik, hogy az Inntal Süd rendelet 5. §-ának (1) bekezdése arra szorítkozik, hogy az e rendelet 1. §-ában meghatározott védelmi területen bizonyos tevékenységeket és projekteket – köztük azon projekteket, amelyek jellege a 2011/92 irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek jellegének felel meg – engedélyeztetési kötelezettségnek veti alá.
- 65 Kétségtelen, hogy e rendelkezés bizonyos ilyen projektek esetében meghatározza azt a méretet, amely felett a végrehajtásukhoz előzetes engedély szükséges. Ugyanakkor az említett 5. § (1) bekezdése még ilyen esetekben sem írja elő az említett projektek engedélyezésével és végrehajtásával kapcsolatos kritériumokat vagy részletes szabályokat.
- 66 Ami az Inntal Süd rendelet 5. §-ának (2) bekezdését illeti, annak szövegéből kitűnik, hogy az engedély megadását „más jogi rendelkezések sérelme nélkül” egyetlen általános feltételtől teszi függővé, nevezetesen hogy „a tervezett intézkedés [ne járjon] a 4. §-ban említett hatások egyikével sem, vagy [...] ezek a hatások kiegészítő rendelkezésekkel ellensúlyozhatók [legyenek]”.
- 67 E tekintetben hozzá kell tenni, hogy nem vitatott, hogy egyrészt az Inntal Süd rendelet 4. §-ában előírt, „[a] tájvédelmi körzetben [...] minden olyan cselekmény [tilalma], amely megváltoztatja a terület jellegét, vagy ellentétes [az e rendelet 3. §-ában foglalt] védelem céljával”, lényegében megfelel a BNatSchG 26. §-ának (2) bekezdésében már előírt tilalomnak.
- 68 Másrészt nem vitatott, hogy az Inntal Süd rendelet 3. §-a e védelmi célkitűzést általános kifejezésekkel határozza meg, anélkül hogy pontos kritériumokat vagy részletes szabályokat írna elő, amelyek tiszteletben tartásától az e rendelet 5. §-ának (1) bekezdésében szereplő különböző projektek végrehajtásának engedélyezése függene.
- 69 Következésképpen, bár igaz, hogy egy olyan rendelet elfogadása, mint amelyről az alapügyben szó van, bizonyos hatást gyakorolhat a projektek elhelyezésére azáltal, hogy azt az 1. §-ában meghatározott védelmi területen belül megnehezíti, míg e területen kívül – ideértve azokat a területeket is, amelyek az említett rendelet elfogadása előtt meghatározott védelmi övezetbe tartoznak – megkönnyíti, úgy tűnik, hogy e rendelet nem állapítja meg a 2011/92 irányelv I. és II. mellékletében felsorolt projektek egyikének vagy több ilyen projektnek az engedélyezésére és végrehajtására vonatkozó kritériumok és részletes szabályok jelentős összességét, aminek a vizsgálata mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság feladata.
- 70 A fentiekre tekintettel az első és a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/42 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy nem tartozik e rendelkezés hatálya alá az a nemzeti intézkedés, amely a természet és a táj védelmére irányul, és e célból általános tilalmakat és engedélyeztetési kötelezettségeket állapít meg, anélkül hogy kellően részletes szabályokat írna elő a 2011/92 irányelv I. és II. mellékletében említett projektek tartalmára, kidolgozására és végrehajtására vonatkozóan.

A harmadik kérdésről

- 71 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2001/42 irányelv 3. cikkének (4) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezés hatálya alá tartozik az a nemzeti intézkedés, amely a természet és a táj védelmére irányul, és e célból általános tilalmakat és engedélyeztetési kötelezettségeket állapít meg.
- 72 Az említett rendelkezés értelmében a tagállamok határozzák meg, hogy a 2001/42 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében említetteken kívül azoknak az egyéb terveknek vagy programoknak, amelyek meghatározzák a projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének kereteit, valószínűleg jelentős környezeti hatása van-e.
- 73 A 2001/42 irányelv 3. cikkének (4) bekezdésében előírt kötelezettség tehát az ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjában előírt második feltételnek megfelelő feltételtől függ, vagyis attól, hogy a szóban forgó terv vagy program meghatározza-e a projektek végrehajtása jövőbeli engedélyének kereteit (lásd ebben az értelemben: 2019. június 12-i CFE-ítélet, C-43/18, EU:C:2019:483, 60. pont).
- 74 Így a jelen ítélet 60–69. pontjában szereplő, az e feltétellel kapcsolatos megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2001/42 irányelv 3. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy nem tartozik e rendelkezés hatálya alá az a nemzeti intézkedés, amely a természet és a táj védelmére irányul, és e célból általános tilalmakat és engedélyeztetési kötelezettségeket állapít meg anélkül, hogy kellően részletes szabályokat írna elő a projektek tartalmára, kidolgozására és végrehajtására vonatkozóan.

A költségekről

- 75 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2001. június 27-i 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy nem tartozik e rendelkezés hatálya alá az a nemzeti intézkedés, amely a természet és a táj védelmére irányul, és e célból általános tilalmakat és engedélyeztetési kötelezettségeket állapít meg anélkül, hogy kellően részletes szabályokat írna elő az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2011. december 13-i 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv I. és II. mellékletében említett projektek tartalmára, kidolgozására és végrehajtására vonatkozóan.**
- 2) **A 2001/42 irányelv 3. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy nem tartozik e rendelkezés hatálya alá az a nemzeti intézkedés, amely a természet és a táj védelmére irányul, és e célból általános tilalmakat és engedélyeztetési kötelezettségeket állapít meg anélkül, hogy kellően részletes szabályokat írna elő a projektek tartalmára, kidolgozására és végrehajtására vonatkozóan.**

Aláírások